Stevilka 21. TRST, v torek 21. januvarja 1908 Tečaj XXXIII

IZHAJA VSAKI DAN
ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 nvč., (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 2½ mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink; za osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave Edinosti". — Plačuje se izključno le upravi Edinosti".

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost" za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROCNINA ZNASA
za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, za naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljsko izdanje „Edinosti" stane: celoletno K 5·20, pol leta 2·60
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost". — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost" v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 841·652.
Telefon štev. 1157

BRZOJAVNE VESTI.

Novi tajni svetniki.

DUNAJ 20. Danes je cesar zaprisegel v cesarski palači novoimenovane tajne svetnike zborna poveljnika FML Potioreka in FZM Perla ter grofa Evgena Czernina in velikega župana Kazy-ja. Potem so bili vsi štirje vsprejeti v splošni avdijenci.

Načelnik generalnega štaba Hötzendorf obolel.

DUNAJ 20. „Fremdenblatt" poroča, da je načelnik generalnega štaba Konrad pl. Hötzendorf v minolem tednu obolel na influenci, iz katere se je razvila plučnica. Zdravniki so danes konstatovali, da je bolnik v minoli noči prebil krizo in da se mu je obrnilo na bolje.

Zdravstveno stanje dr. Luegerja.

DUNAJ 20. Profesor Neusser je včeraj konstatiral, da ima dr. Lueger vsled influence hud želodični katar. Vendar se njegovo zdravstveno stanje boljša.

C. in kr. vojna mornarica.

DUNAJ 20. Glasom brzojavnega poročila je dne 19. t. m. dospela vojna ladija „Fran Josip I" v Šangaj, kjer ostane 50 dni. Na krovu vse zdravo.

Minister Josipović odstopi.

ZAGREB 20. — „Obzor" poroča da v kratkem odstopi minister za Hrvatsko, Geza Josipović in da bo na njegovo mesto imenovan veliki župan zagrebški Vučetić.

Ministerska kriza v Bolgariji.

SOFIJA 20. Ministerstvo poda danes ali jutri ostavko. Knez Ferdinand hoče stopiti v stiko z vsemi načelniki opozicijskih strank. Verojetno je, da prevzame v novem ministerstvu predsedstvo Malinov, ki je za avtonomijo Macedonije, kateri naj bi bil na čelu generalni guverner. Stančov ne vstopi v novo ministerstvo.

† Edmund Hevessy.

BUDIMPEŠTA 20. — Danes zjutraj je umrl generalni ravnatelj prve ogrske deželne hranilnice Edmund Hevessy.

Italija in Abesinija.

RIM 20. Minister za unanje stvari Tittoni je prejel od poveljnika kolonije v Benadirju brzojavko od 16. t. m., ki je bila iz Mogodiša odposlana na italijanski ladiji v Sanzibar. Brzojavka pravi, da se je položaj znatno zboljšal. Potrjuje se vest, da so se Abesinci umaknili proti Koranlu. Ko je poročnik Cibelli, poveljnik postaje Bardera zvedel o spopadu v Bordalu, je takoj z oddelkom svojih Askarijev hitel na pomoč postaji Lug. Dospel je tjakaj, ne da bi se mu bilo na potu kaj pripetilo. Postaja Lug ni bila v nevarnosti in se je v slučaju zamogla braniti. Poročnik Bertassi je bil že z ojačanji odposlan v Bordalo.

Otrpnenost tilnika.

PARIZ 20. — V vojašnici Davoust v Bouai-ju so oboleli trije vojaki na otrpnenosti tilnika. En vojak je že umrl.

Maroko.

PARIZ 20. Govori se, da je finančni minister Caillaux na včerajšnjem ministerskem svetu natančno razložil, kake stroške bo imela Francoska, ako se pred Casablanko pojači okupacijska četa ter se v marokanskih pristaniščih uvede policija. Izdatki za okupacijske čete, ki so znašali do sedaj na dan 4000 frankov, so narasli na 6000 frankov. Ministri odobrujejo vojaške odredbe generala D'Amada. General je prejel nalog, naj v ozemlju rodov Savja napravi mir. Svobodno mu je, da operira v enem ali drugem delu ozemlja.

Angleški ministerski predsednik.

PARIZ 20. Ministerski predsednik Campell-Bannermann je predpoludne odpotoval v London.

Angleška kraljeva dvojica v Parizu.

PARIZ 20. — Angleški kralj in kraljica dospeta semkaj zadnji dan meseca februvarja.

Megla v Parizu.

PARIZ 20. Gosta megla je pokrivala včeraj Pariz in okolico. Za več ur je bil promet parnikov na Seni prekinjen, a promet v mestu je bil ves dan oviran. Popoludne okolu 4. ure sta v ulici Barre trčila skupaj dva voza tramvaja. Voza sta bila poškodovana, 56 potnikov je bilo pa lahko ranjenih.

Francoska zbornica.

PARIZ 20. Zbornica je nadaljevala razpravo o zakonskem načrtu glede prihodninskega davka. Govorilo je več govornikov. Prihodnja seja jutri.

Reorganizacija perzijskih financ.

PARIZ 20. — Perzija je naprosila francosko vlado, naj jej pošlje enega francoskega uradnika, ki bo pomagal na preosnovi perzijskih deželnih financ. Ta misija je poverjena finančnemu nadzorniku Bizotu.

Nemški državni zbor.

BEROLIN 20. Državni zbor je razpravljal novelo o živinski kugi.

Eksplozija v rudniku.

BRUSELJ 20. Včeraj se je v premogovniku Chonchant pri Charleroi pripetila eksplozija. Šest oseb je mrtvih, 26 pa ranjenih. Eksplozija se je pripetila v globočini 800 metrov. Uvedla se je takoj preiskava.

Velik požar.

NEW-CASTLE 20. — V tukajšnjem trgovskem delu mesta je izbruhnil velik požar. Škoda znaša okolu 4 milijone mark. Več oseb je bilo ranjenih.

Nemški poslanik v Carigradu.

BEROLIN 20. „Nordd. Allg. Zeitung" poroča: Državni kancelar knez Bülow je vsprejel danes nemškega poslanika v Carigradu, barona Marschalla, ki se vrača v Carigrad.

Nizozemska banka.

AMSTERDAM 20. — Nizozemska banka je znižala diskont od 5 odstotkov na 4 odstotke.

Iz Perzije.

TEBRIS 20. Vsled razpora v stranki so Fidas, člani neke tajne družbe, bombardirali včeraj predmestje Darači. Boj je trajal do večera. Danes so bazarji zaprti. Bojevniki so še vedno pod orožjem. Prebivalstvo je razburjeno. Bati se je novih spopadov.

Vročina v Avstraliji.

MELBOURNE 20. Tukaj je neznosna vročina. Bilo je več slučajev solnčarice. V Viktoriji je umrlo vsled solnčarice 32 oseb.

Nemiri na Kitajskem.

PEKING 20. — (Nemška kab. družba.) Kitajska vlada je sklenila takoj odposlati v pokrajino Šekiang 6000 mož, da prepreči nadaljne nemire.

Zarota proti ameriški floti.

RIO DE JANEIRO 20. — (Associated Press.) Policija je odkrila anarhistično zaroto, ki je šla za tem, da uniči del ameriškega vojnega brodovja. Središče zarote je bilo v Petropolisu. V službeni noti izjavlja brazilijanska vlada, da je pred prihodom ameriške flote prejela iz Washingtona in Pariza vesti, da nameravajo anarhisti različnih narodnosti izvršiti atentat na ameriško brodovje. Policija je odredila vse potrebno, da prepreči to nakano.

Rusija.

Ruski cerkveni koncil.

PETROGRAD 20. — Vseruski cerkveni zbor se bržkone ne bo vršil, ker hoče novi predsednik sv. Sinoda uvesti cerkvene reforme iz lastne inicijative. Moskovski metropolit Vladimir, ki predseduje sv. Sinodu namesto obolelega petrograjskega metropolita Antonija, je odločen nasprotnik cerkvenemu zboru.

Ljudske šole na državne stroške.

Nikoli ne občutimo toliko sramote in ubožnosti, kakor če si kličemo v spomin, da za toliko tisoč Slovencev ne obstoja v Trstu niti ena ljudska šola. Človek premišljuje in uvažuje: je-li možno, da je slovenski narod tako beden in nesrečen? Ali sploh pomenja kaj? Ali pa je narod ubogih parijev? Jeza, sramota, bolest, razburjenje, obupnost popada človeka, ko se domišlja tega stanja. Godi se nam kakor Čehom na Dunaju, kjer 300.000 Čehov nima niti ene javne ljudske šole!

Zakon o ljudskih šolah od l. 1868 zaukazuje primorano obiskovanje ljudskih šol. Tam kjer občina noče ustanoviti javne šole, je dolžnost države, da sama izpolnjuje kar v prenešenem delokrogu ukazuje drugim. In dunajska vlada tudi proizvaja to, kjer gre za Nemce. Država vzdržuje na svoje stroške nemške šole v Trstu, Puli in Tridentu.

Trst ima 200.000 prebivalcev, med njimi 8880 Nemcev; Pula ima 37.458 stanovnikov, med njimi 4654 Nemcev; Trident ima 22.637 prebivalcev, med njimi 2040 Nemcev. Pri tem pa je v Trstu 2216 vojaških oseb, v Puli 7657, v Tridentu 2231.

Vlada vzdržuje v Trstu za 5% Nemcev nemško šolo za dečke, kjer deluje 14 učiteljev, za katero so iznašali stroški l. 1906 — 41.373 K; dalje nemško državno ljudsko šolo za deklice, kjer deluje 23 učiteljskih sil; stroški v l. 1906 — 79.659 K; in nemško državno ljudsko šolo za dečke in deklice, kjer deluje 21 učiteljskih moči, stroški l. 1906 — 71.348 K.

Za 5% tržaških Nemcev in za 2832 otrok je omenjenega leta država vzdrževala 58 učiteljskih moči ter potrosila 192.378 K. (Ali vprašanje je, koliko je resničnih Nemcev med otroci, ki obiskujejo te šole?!!)

V Puli je nemška državna šola za dečke pri 12% Nemcev (glej, koliko je v Puli vojaštva) z 11 učiteljskimi silami z izdatki l. 1906 — 45.005 K, v Tridentu za 9% Nemcev (glej število vojaštva) je nemška državna šola za dečke s 13 učnimi močmi in s stroški 44.750 K.

Celotni stroški države za nemško šolstvo v teh treh mestih znašajo 282.133 K.

Na Dunaju je po uradnem štetju 1,674.975 stanovnikov, in uradno je našteto 102.974 Čehov, torej 6%, za 1% **več** nego Nemcev v Trstu. A v resnici je na Dunaju 300.000 Čehov, torej 18%. In takšna velika manjšina nima niti ene javne šole. 8% Nemcev v Pragi ima nerazmerno veliko množico javnih šol, ljudskih, srednjih in visokih.

Dunaj odklanja šole 14.189 otrokom, ki so se l. 1907 priglasili v nemških dunajskih šolah **kakor Čehi**! Vlada bi morala, ako bi imela samo drobtinico smisla za pravico, ustanovitve javne češke šole na Dunaju. Vlada daja za 5% Nemcev v Trstu 192.378 K na leto za nemške šole; 18% Čehov na Dunaju pa je brez šole! Za 3669 otrok v jugoslovanskih ali italijanskih mestih vzdržuje vlada 82 učiteljev in za teh pet šol zahteva vlada vsako leto od poslancev skoro 300.000 K.

Puščamo govoriti same številke v dokaz, da nas Slovenci smatrajo za inferijoren narod, dokler nam ne dajo v Trstu potrebnih šol! In dotlej bodo barbarske in nekulturne vse dunajske vlade!

—ec.

Brzojavne čestitke povodom Mandićevega jubileja.

(Dalje.)

Dunaj. — Na mnogaja ljeta dao Bog pedesetgodišnjicu. — Zeljko Slavko.

Prvačina. — Povodom proslave 25-letnice vašega neumornega delovanja za blagor svojega naroda, srčno čestita vam v seji zbrano starešinstvo — Občine Prvačina.

Oprtalj. — Svome počastnome članu, kliče na mnogaja: — Pjevačko družtvo „Mirna" Zrenj.

Šapiane. — Čvrst branitelj, zvest voditelj v svobodi ti nam bodi. — Vekoslava, Ljubica, Marica.

Oprtalj. — Živio dični svečar još mnogaja na korist milog nam hrvatskog naroda, kliču — Oprtaljski Hrvati.

Pula. — Današnjoj ti slavi čestita srdačno puljski — Sokol.

Kastav. — Velikom svečaru i rodoljubu, kliče na mnoga ljeta. — Gabrielčić, kapelan.

Vinkovci. — Čestitam na današnjoj tvojoj proslavi. Doživio pedesetgodišnjicu. Hvala ti uspomena harnoga hrvatskoga naroda za tvoj nesebični i požrtvovni rad. — Dr. Jančiković.

Opčine. — Štovani g. slavljenec!

Naše srčne želje so:
— Ki pri „Zvonu" pevamo —
Ker si rodu bil zvest sin
Sred veselja, bolečin,
Naj Ti žarko solnce sije,
Naj Ti sreča vedno klije,
Bog naj Tebe poživi
Tja do pozne starosti!
Zraven pa še to čuj Ti:
Kar si storil za svoj rod
Tu pri nas in tud' drugod,
Tega on pozabi ne,
Ker mu blago je srcè,
In s tem srcem govori:
Nimam srèbra, ne zlatà
In ne drugega blagà.
Toda srce dam Ti v dar,
Ne zavrzi ga nikar!
Vzemi zvesti sin je le
In poslušaj kaj Ti dè,
Kaj z globine mu duhti;
Mnogo jasnih, srečnih dni
Sin moj Mate naj živi!

Zvon.

Zagreb. — Sa oduševljenjem pridružujemo se vašem slavlju, pa kličemo živio na mnogaja neustrašivši branioče svetih prava hrvatskoga naroda. — Prof. Roic, dr. Ivo Roic.

Pazin. — Mužu rada, ustrajnosti, žrtava, na sreću hrvatskoga naroda dug i zadovoljan život želi — Knjižara Ivana Novaka.

Slano. — Današnjem vašem godu dozvolite, da se pridružim i da se divim vašoj ustrajnosti i radu na korist majke Hr-

---

PODLISTEK. 5

Žena in prijatelj.

Jaroslav Vrhlicky.

(Iz češkega.)

Dubsky se je usedel k njemu, kakor mati k detetu. Ta izbruh prijateljske ljubezni ga je silno ganil. Ovil je roko okoli umetnikovega tilnika in igrajoč se z njegovimi kodri, je rekel z mehkim, nežnim glasom:

„Kakšno staro dete si ti, Celestin! Saj bo ravno nasprotno! Saj ti ostaneš najin! Čutiti se boš moral pri nama kakor doma... Tako sem si mislil od prvega trenutka. Vsako nedeljo in vsak praznik boš najin gost pri obedu, v kavarni me vidiš sleherni dan, tako kakor zdaj, in razun tega dva-do trikrat na teden ob večerih, ki jih boš izvolil sam, morava biti skupaj. Tedaj hočeva sedeti pri čaju, makar do pozne noči, in kramljati o stvareh, ki so nama drage, seveda največ o umetnosti. In če bom imel otroke, Celestin — ti jim boš boter in stric."

„Tudi to še?" je zaškripal slikar in hlastno vstal. „Prosim te, pusti to — vse to so lepe sanje, lepi načrti, a ne uresničijo se nikoli."

„In zakaj ne?" je vprašal Dubsky in tudi vstal.

„Saj niti ne poznam tvoje žene," je odvrnil slikar zaničljivo.

„Seznaniš se z njo."

„Ne maram," je odklonil slikar nevljudno.

„Hotel sem te zaprositi za dvoje, Celestin, v imenu najinega dolgoletnega prijateljstva. Povedal sem to Mili in ona je vesela pritrdila temu. Ti nama moraš biti za pričo pri poroki. To je vendar nekaj samoobsebi umljivega. Ti, moj najstarejši in najdražji prijatelj — tega mi vendar ne moreš odbiti —"

„Odrekam ti, da odrekam ti to, ljubi moj," je vzkliknil slikar ponosno in odločno. „Nočem biti pri lastnem pogrebu za mežnarja —"

„Ti si fanatik, Celestin!"

„Mogoče — a ti so bili vedno veliki."

„Potem te z drugo prošnjo niti nadlegovati ne smem... Hotel sem dati Mili kot poročni dar njen lastni portret, od tebe slikan... bi mi li hotel storiti to ljubav?"

„Ne slikam vsake opice, dragi moj," je suho odvrnil slikar.

To je bilo celó dobrodušnemu Dubskemu odveč. Vzel je klobuk in šel, divje zaluputnivši za seboj vrata.

Dva dni pozneje je bila poroka. Dan popreje je prejel Novaček od Dubskega sledeče pismo:

„Dragi prijatelj! Do pol dvanajstih bomo čakali na-te, kakor prvo pričo. Premisli si! Če nočeš priti v cerkev, tvoj kuvert pri mizi je pripravljen, tvoj prostor ostane prazen. Pridi, kadar hočeš, kakor hočeš, radi mene v svojem slikarskem jopiču, samo pridi! Tvoj Kvidon".

Novaček je vrgel pismo k drugim v stari porcelanosti skledi in ni šel nikamor. Na dan poroke niti iz ateljeja, dal si je prinesti kosilo iz bližnjega restavranta in potem je delal kakor s paro. Zvečer se je ulegel že v mraku, a dolgo, dolgo je bdel in vzdihoval bolestno.

* * *

Od tistega dne, poročnega dne Dubskega se je izpremenil Novaček docela. Postal je neprijazen samotar; narav za to je imel že itak. Celo v svojo ljubljeno kavarno ni zahajal več in preživljal je dneve izključno v svojem ateljeju, večere pri svoji pisalni mizi. Slikal ni dosti, sanjaril je več, tuhtal in snoval, a samo v duhu, komaj, da je zasnovano skiciral in obsodil ter uničil stvar kot nezrelo in nedovršeno.

Začel je naenkrat pregledovati svoje nedogotovljene slike in obšla ga je groza spričo kupov zaprašenega, pomazanega platna, ki so ležali po vseh kotih njegovega ateljeja in mu žugali zdaj, kakor grehi na sodni dan. Pregledaval je, čistil in urejal. Le malokaj se je vzdržalo pred njegovo sarkastično, uničujočo sodbo. Obsojene slike in skice so se grmadile v piramido, izvoljene so našle dovolj prostora na divanu. To delo je trajalo nekaj dni. Novaček se ga je lotil z naravnost mrzličavo hlastnostjo, sam ni vedel, kako mu je postalo to delo ravno zdaj dobrota. Bilo je ravno tisti čas, ko se je Dubsky v svojih medenih tednih ob bodenskem jezeru opajal v slasteh ljubezni...

(Dalje.)

vatske i babe Slavije. Najbolji uspjeh čestita i želi — Lujo Milić.

Rieka. — Izrazujemo priznanje, čestitke i zahvalu na vašem radu za hrvatski narod uobće, a za preporod naše mile Istre napose: — Albert Bonetić, dr. Fabianić, dr. M. Jakovčić, A. Janović, N. Kremsir, dr. F. Kresnik, dr. R. Lenac, dr. B. Medanić, Novaković, kapetan E. Pajkurić, Zv. Ružić, dr. A. Schwalbe, dr. K. Sodić, T. Stipanović, F. Supilo, D. Vilhar.

Kastav. — Danas, gdje čitava Istra sa zahvalnošću upire svoje oči u vas svojega ponajboljega sina, iskreno vam čestitaju k 25-godišnjici vašega vele požrtvovnoga i nesebičnoga rada za prosvjetu hrvatskoga naroda u Istri, želeći Vam, da biste sretno dočekali i 50 godišnjicu, uz poklik: živjeli i napried utrtom stazom smjerno odani. — Jakac. Franković, Jedretić, Sprachman, dr. Dabović.

Ogrska poslanska zbornica.

(Brzojavno poročilo.)

BUDIMPEŠTA 20. Zbornica je nadaljevala debato o rekrutnih predlogih. Posl. Benedek (izven stranke) je govoril proti predlogi ter izjavil, da nima koalicija pravice izvajati stvari, ki so izven nje programa; izlasti reformo hišnega reda ima izvesti še le državni zbor, ki bo izvoljen na podlagi splošne volilne pravice.

Predsednik je opominjal govornika, naj govori k predmetu. — Posl. Benedek je napadal stranko neodvisnosti, ki ne sme slediti vladi na nje napačnem potu. (Prigovor pri stranki neodvisnosti.) Govornik ne dvomi na patrijotizmu honvedskega ministra, toda njegove roke so vezane. Ker ne prihaja čast in samostojnost Ogrske pri armadi v veljavo, zato odklanja predlogo.

Za posl. Benedekom, ki je govoril tri ure, je povzel besedo honvedski minister Jekelfalussy ki je na opazko predgovornika, češ, da je za duh, vladajoč v armadi značilno tamkaj razširjeno mnenje, da ne vživa moštvo nikake časti, pripomnil da vsak pripadnik armade vživa čast, naj si bo to navaden vojak ali pa FZM. — Posl. Benedek je izjavil, da ni obdolžil ministra, češ, da je on pripomogel, da vlada v armadi tak duh. Priznava, da misli minister korektno, želel bi le, da bi vsa armada tako mislila. — Posl. Peto (demokrat) je navedel več slučajev trpinčenja vojakov in samomorov v armadi. Izjavil je, da odklanja predlogo ter je uložil predlog, naj se v vojaškem kazenskem postopanju uvede ustmena razprava in v madjarskem jeziku.

Na to je bila razprava prekinjena. Prih. seja jutri.

Hrvatska.

Kandidatje Starčevičeve stranke.

Starčevičeva hrvatska stranka prava je na svojem shodu proglasila svoje kandidate za predstoječe saborske volitve. Naknadno proglasi kandidate še za 14 volilnih okrajev. Ta stranka bo kandidirala v 68 volilnih okrajih.

Madjarska zastava zažgana.

Da Reki je pod vladno palačo neki Hrvat zažgal madjarsko zastavo, ki je visela na zgradi. Storilca so zaprli.

Navidezni mir v Hrvatski.

Madjarski list „Alkotmany“ piše, da izgleda, kakor da bi v Hrvatski vladal mir in red. Nu, to vse je samo navidezno. Oni, ki dobro poznaje hrvatske razmere, pravijo, da se izza kulis razširija silna opozicija proti banu Rauchu. Rečeni madjarski list pravi, da se koalicija organizuje povsodi proti novemu banu, a njeni listi govore o programu tako, da je jasno vsakomur, da Rauch ne dobi podpore v krogih koalicije.

Ogrska.

Disidenti se organizirajo.

Disidenti stranke neodvisnosti so na zadnji konferenci sklenili, da se na vsak način organizujejo. Na konferenci je bilo 37 disidentov.

Drobne politične vesti.

Nemiri na Kitajskem. V srednjem Kitajskem so izbruhnili nemiri, izlasti v pokrajini Tsepijang. Opažati je antidinastično gibanje, ki bi utegnilo dovesti do splošne ustaje. Odposlana je bila tjakaj veča četa vojakov.

— Delcasse zopet poslanik. „Novoje Vremja“ beleži govorico, da francoski poslanik Bompard zapusti Petrograd in da bo njegovim naslednikom imenovan Delcassé. List dostavlja, da bi ruski vladni krogi tako imenovanje simpatično pozdravili.

Ljudskih šol je v Dalmaciji 428 s 685 razredi; od 57.625 otrok, obvezanih pohajati šolo, jih je lansko leto obiskalo 53.000. Učiteljev je bilo 413, učiteljic 310.

Ministerska kriza v Bolgariji. Iz Sofije poročajo: Ministerstvo je sklenilo odstopiti. Ker pa še ni gotovo, vsprejme li knez ostavko ali ne, se kriza reši še le tekom tega tedna.

Poroka bolgarskega kneza. Iz Sofije javljajo, da ni dan poroke kneza Ferdinanda še določen. Vendar se zdi da se bo vršila poroka koncem februvarja v Geri.

Ustaja na San Domingu. Na otoku San Domingo je nedavno izbruhnila ustaja. Ustaši so se polastili mest Gonaives in Saint Marc. Kakor poročajo sedaj iz Port-au-Prince, namerava vlada bombardirati omenjeni mesti, proti čemur je pa diplomatični zbor protestiral.

Dnevne vesti.

Še o „Indipendentovem“ „Artifizio“. Tudi članek, ki ga je g. M. C. priobčil v brnskem dnevniku „Lidové Noviny“ in ga je posnel naš list, je dal povoda „Indipendentu“, da kriči in uverja, da je vse, s čemer se hoče dokazovati ekzistenco Slovanstva v Trstu le „artificijalno“, umetno, ter da je v resnici brez pomena.

Ali da bi bil storil to „L' Indipendente“ vsaj v tistem resnem in dostojanstvenem tonu, ki smo ga bili nekdaj vajeni pri tem listu! Ali ne — to pot se je „Indipendente“ spozabil popolnoma in je zapal v ton, ki se ga resni ljudje tudi v občevanju z nasprotnikom jednostavno sramujejo. Če misli „Indipendente“, da je naš jezik ponižal s tem, da se ponaša, ker ga ne umeje, ga opozarjamo mi, da je s tem ponižal le samega sebe. To ni več ljubav do sebe, to niti narodni šovinizem ni več, to je hidrofobija idijotov, to je bolezen, ki konečno pogublja njega, ki se ga je lotila.

„Indipendentu“ se izljublja zasmehovati in bagatelizovati vse naše narodno in gospodarsko delovanje, češ: delajte, kar hočete, končno bo vse to vendar-le pomnoževalo italijanstvo Trsta, ker se bodo vaši otroci poitalijančevali, kakor so se doslej. V tem roganju se kaže sicer nezaslišana brutalnost temperamenta in grd cinizem krivičnika, ali odgovarjali ne bomo na to. Če hoče „Indipendente“ lagati v svoj lastni žep, če hoče na vsak način varati sebe in svojce: svobodno mu! Naša naloga ni, da bi ga reševali iz sramote, marveč prepuščamo mirnim srcem prihodnjim dogodkom, da dokažejo italijanskemu glasilu, da je bil lahkomišljen — slepec.

Jedno laž pa vendar moramo zavrniti: „Indipendente“ trdi, da je bilo v gori omenjenem članku rečeno, da moramo posloveniti ves Trst in da moramo mi postati jedini gospodarji tu. To ni res, to je — laž. Tam je bilo rečeno in to ponavljamo tudi danes: Slovani si morajo priboriti v Trstu primerno pozicijo! To je vprašanje njih politične in gospodarske bodočnosti! To bodo skušali doseči z resnim in poštenim delom. Vsako razburjanje na strani „Indipendenta“ je nepotrebno. Če je vse, kar imamo in delamo mi, artificijalno, če niso dani realni pogoji za dosego tega našega cilja, nu, potem je vsaki strah na strani irredente nepotreben, kajti kar je umetno, ne more obstajati, in nas čaka popolen fiasko. Če pa se bomo bližali temu cilju, bo to dokazom, da imamo pravico in moč do tega, po čemer stremimo, in da je bil le „Indipendente“ nespametnež, ki je varal samega sebe; bo dokazom da je le veličanstvo njegovega proslavljenega le-italijanstva v Trstu . . . artificijalno.

Če smo, smo in ostanemo; če pa nas ni, potem so gospoda Italijani smešni don Kišoti, ki se borijo proti mlinom na veter. Mi obžaljujemo „Indipendenta“, da se je tako grdo nedostojno spustil z višine resnosti in da ne vidi kričečega protislovja, v katero je zašel se svojimi „artifizio“! Ali ga moremo smatrati resnim, ako pripoveduje, da vse, kar delamo mi, bo le italijanstvu na korist, a če v isti sapi hoče alarmirati Italijane, češ, da hočemo mi Trst posloveniti in postati tu gospodarji?!! Če je prvo res, ne more biti drugo. A če je drugo utemeljeno, potem je „Indipendente“ z ono prvo trditvijo le slepil svojce in jih deloma zavajal v krivo mnenje. Tako ne delajo politiki, ki hočejo biti — resni!

Simonu Gregorčiču v rojstno hišo je poneslo „Beljaško omizje v Trstu“ dne 19. t. m. krasno spominsko knjigo. Udeleženci izleta so prenočili v Tolminu ter odpotovali prih. jutro na Vrsno pod Krn. Soška podružnica S. P. D. je bila zastopana po svojem tajniku g. Kutinu. Po krasnem vznešenem govoru je izročil g. Zorec knjigo družini Gregorčičevi. Omizni kvintet je divno prepeval izključno Gregorčičeve pesmi. Govoril je tudi imenovani podružnični tajnik in družba se je vračala zadovoljstvom v srcu, da je storila velik domo-in rodoljuben čin. Na povratku so se poslužili tržaški izletniki vozov, ki jih jim je dala na razpolago imenovana podružnica. Hvala jej na vsem, posebno njenemu požrtvovalnemu g. tajniku! Isto izrekam g. učitelju Gruntarja na Vrsnem na gostoljubnosti.

Spominska knjiga je krasno umetno delo Gabrščekove tiskarne. Vsa čast temu narodnemu podjetju! Na pročelju knjige je čitati: „Naj ves razpor izgine na čast in rast razprte moje domovine“. V to vsklikam: dal Bog! Obširneje poročilo sledi.

Sivorjev.

Proti preganjanju Poljakov. Javili smo že, da je veliki poljski romanopisec priredil enketo o pruskih predlogah, naperjenih proti Poljakom. Danes moremo priobčiti par krepkih izjav iz peres znamenitih francoskih politikov in učenjakov. Bivši minister drugega francoskega cesarstva Emil Olivier pravi: „Po malo vednosti v Poznanju spopolnjuje Nemčija svoje moralično propadanje. Nemci nehujejo biti civiliziran narod. Oni predstavljajo le barbarstvo banditstva“. — P. Moise Cagnac, dokter prava in filozofije piše: „Zgodovina ostaja zadnja maščevalka za tlačene narode. Vest stoluje nad barbaričnimi zakoni v vsej veličini božji. Sila ne more nič pred nespremenljivim licem Pravice“. — Pisatelj Jules Bois piše: „Usoda Poljakov je vsikdar zanimala Francoze. Deželi Poljakov in poljskemu narodu je prirojeno nekaj ognjevitega, posebnega, ob enem pa elementarnega, nežnega, kar vzbuja posebne simpatije. Ne govorim o izgubi neodvisnosti, ki ostaja nesreča in krivica. Prepričan sem, da se z razdevanjem domovin ne doseže evropski mir. Dokler bo na svetu kak narod, ki so se mu vzele pravice, bo razvoj človeštva oviran in bo pretil razpor. Sedaj pa gre za tako zlorabo despotizma, da je potreben poseben protest. Poljaki v Prusiji ne zaslužujejo take usode, kakor se jim jo pripravlja. Vest sveta se mora pretresti vspričo mučeništva poljskih otrok v nemških šolah, vspričo prepovedi rabe lepega vašega jezika na zborovanjih in vspričo predloge o razlastitvi, ki ni le napad na pravice živečih, marveč tudi tatvina na umrlih. Ne moremo misliti, da bi to proganjanje dolgo trajalo.

Seja mestnega sveta. Podžupan dr. Venezian je otvoril sejo ob 7.35 v navzočnosti 33 svetovalcev. Prva točka dnevnega reda, delegacijski predlog glede vpokojevanja občinskih uradnikov po 35-letnem službovanju, je bila odstavljena in prenešena na drugo sejo, ker treba še razjasniti nekoliko vprašanj glede istega predloga.

Dolga debata se je razvila o naslednji točki, tikajoče se novih odredb glede javne čistobe. Debate so se vdeležili svet. Ricchetti, Ravasini, Morpurgo in inž. Boccasini. Povdarilo se je sploh, da treba reformirati današnji sistem javne čistobe. Predlog je bil potem na predlog svet. Ricchetti odstavljen od dnevnega reda, da bodi dana svetovalcem možnost, da si ogledajo nove smetiščne posode in vozove, in da delegacija sestavi nov službeni red glede odvažanja smetišč.

Svet. Samaja je poročal o predlogu komisije glede podraženja živežev, da se pozove železniško ministerstvo, naj zmanjša prevoznino za prevažanje živine, naj vlada dovoli uvoz drobne živine iz Albanije, ustanovi premije za živinorejce itd. Predlog pozivlja tudi delegacijo, naj prouči druge odredbe, ki bi bile v stanu odpomoči sedanji draginji mesa, kakor stavbo novih hlevov pri klavnici in ledenic, reformo užitnine, zmanjšanje števila mesarn itd.

Debate so se udeležili svet. dr. Rybář, Samaja, Mrach, Polacco. Dr. Rybář je omenil, da žalibog pozivi na vlado ne bodo v tem obziru nič pomagali, ker se je že v parlamentu poljedelski minister naravnost fanatično uprl enakim predlogom. Svet. Mrach je poudaril, da komisija je prišla pač do rezultata, da občina ne more nič proti draginji mesa in da krivda zadene le vlado. Konstatira to, da brani mestni svet pred napadi z gotove strani.

Predlog je bil sprejet z modifikacijami, predlaganimi od dr. Rybáře in dr. Richettija.

Nadaljna točka dnevnega reda je bil predlog delegacije za odobrenje preliminarne pogodbe, sklenjene med delegacijo in prof. Pristerjem, ki je baje našel neke nove izvire vode in se ponuja občini, da obelodani to svoje odkritje in izdela načrte za poskrbovanje mesta z onimi vodami, pod pregojem da mu mesto izplača $1\frac{1}{4}$% proračunjega zneska za novi vodovod (k večjemu 100.000 K), ako se izvršijo njegovi načrti.

Svet. dr. Rybář je omenil, da je ponudba g. prof. Pristerja dokaj čudna. Vprašanje vode so proučavali v Trstu razni inženirji iz mesta in iz tujine, ki so natančno poznavali vse izvire v naših krajih. Sedaj pa je baje prof. Prister, ki je še le malo časa v Trstu, ker odkril neznane izvire! Nevaren je odstavek v preliminarju, da bi morala občina izplačati prof. Pristerju odškodnino tudi za slučaj, da bi se vporabilo druge izvire, ki so v zvezi z odkritim izvirom. V pogodbi so sicer preventivno izključeneni sedaj znani izviri, ali na Krasu so vsi izviri v podzemeljski zvezi. Prister pa bi mogel kedaj zahtevati odškodnino za bogve še kake izvire. Svet. Alajz Goriup je bil mnenja, da pogodba ni častna za občino in ne more biti resna.

Inž. Piacentini je podal nekatera pojasnila in je bilo sklenjeno odobriti preliminarno pogodbo z modifikacijo, predlagano od dr. Rybáře, da so izključeni iz pogodbe tudi vsi izviri in pritoki, ki so v zvezi s sedaj znanimi vodami.

Seja je bila na to zaključena ob 10. uri zvečer.

Občni zbor pevskega društva „Kolo“ se je vršil v nedeljo popoludne ob zadovoljivi udeležbi od strani pevcev in pevk. Predsednik g. M. Cotič je v prisrčnih besedah pozdravil zborovalce in je v kratkih potezah podal sliko sedanjega stanja društva na podlagi dogodkov in delovanja društva v minolem letu. Ob poročilih tajnika in blagajnika se je vnela kratka, a precej živahna, ali povsem stvarna in trezna debata, ki je bila v tolažljiv znak, kako se društveniki zanimajo za usodo društva. Iz poročila tajnikovega bi bilo posneti, da se isto kaj pohvalno spominja delovanja društvenega pevovodje g. kapelnika H. Vogriča. O poročilu blagajnika moramo, žal, pripomniti, da ni posebno razveseljivo. Poročili sta bili vsprejeti soglasno. Tudi ob točki „eventuvalni predlogi“ so se oglašali govorniki, izrazajoči svoje želje in nasvete. Na to se je vršila volitev novega odbora in se je izvršila v popolnem soglasju. Imena izvoljenih priobčimo, ko se novi odbor konstituira.

V svojem zaključnem govoru je predsednik pohvalno naglašal dostojanstveno vedenje društvenikov in stvarnost razprav, kar nam ohranja dobre nade za bodočnost društva. Protivil se je mnenju mnogih, da so naša pevska društva že dovršila svojo nalogo in da bi jih mogli pogrešati. Ni res, da so novi časi proti takim društvom, pač pa si ne smemo zatiskati oči pred resnico, da smo mi Slovenci napredovali na vseh poljih, da smo vzrastli ven iz začetkov ter da sedanji stadij našega razvija stavlja nove večje zahteve tudi do naših pevskih društev. Ni res torej, da sedanja doba ne potrebuje pevskih društev, pač pa potrebuje delovanje na pevskem polju izpopolnjenja, povzdige — primerne reforme. Pred tem si ne smemo zatiskati oči in na to bodo morala resno misliti naša pevska društva. V to naj pomoreta požrtvovalnost naših pevcev in njihovih prijateljev in ljubezen naša do slovenske pesmi!

Ta govor je bil vsprejet z burno pohvalo.

Po občnem zboru se je zbralo lepo število pevk in pevcev v dvorani „Pogrebnega društvo“, na Verdeli. Malo za tem je prišel tja tudi tamburaški odsek „Kola“ in pričela se je lepa domača, kaj animirana zabava. Med petjem in sviranjem Kolašev se je zbralo v dvorani domače pevsko društvo „Zora“, ki je pod vodstvom vrlega svojega pevovodje zapelo nekoliko krasnih zborov. Dvorana se je napolnila in zabava je postala pravi — koncert. Posebno je ugajala „Cvetlica“, ki so jo pele tamburašice in pevke „Kola“ ob spremljevanju tamb. zbora.

Mladi, a močni zbor „Zore“ je zapel več zborov, izmed katerih sta posebno ugajala: „Slava delu“ in pa društvena himna. Zraven Kolašev in domačinov je bilo navzočih, tudi nekoliko poštenih Italijanov, ki so se (kakor so trdili sami) imenitno zabavali. Priporočamo našim pevskim društvom, naj po možnosti prirejajo čim več izletov v okolico. Tam bodo dobavala (zraven dobre postrežbe in poštenih cen) tudi bratska srca in pravo slovensko gostoljubnost.

Mi dini v mestu in po okolici pa priporočamo, naj se tesneje vklene svojih pevskih društev, ki so najboljše sredstvo za razširjevanje omike, narodne zavednosti in bratske vzajemnosti med nami. Novemu odboru „Kola“ častitamo na tem prvem skupnem nastopu pevcev in tamburašev. Živeli!

Namestnik princ Hohenlohe je bil včeraj vsprejet od cesarja v posebni avdijenci.

Glasbena šola. Tržaški Slovenci napredujemo polagoma na vseh poljih. Tudi na glasbenem polju pričelo se je minolo leto krepko delovanje in sicer z ustanovitvijo „Čitalniškega“ orkestra. Ker pa moramo skrbeti tudi za naraščaj in ker se je izrekla od več strani želja, da bi se otvorila šola za začetnike, sklenila je „Čitalnica“ otvoriti v najkrajšem času tako šolo pod vodstvom vrlega društvenega kapelnika. Sprejemalo se bode gojence v dobi od 12. leta naprej. Učnina je določena na 2 kroni mesečno. Kdor se misli upisati v ta tečaj naj se zglasi ustmeno ali pismeno v „Čitalnici“ pri sv. Jokobu. To more storiti vsaki večer od 8—10 ure, ali pa pri društvenem tajniku, R. Cotiču v ulici Valdirivo 15 (zaloga južnega sadja), kjer se dobivajo vsa potrebna pojasnila.

Letošnje zasedanje porotnega sodišča pri deželnem sodišču v Trstu. Primorsko više deželno sodišče je objavilo, da pričnо letošnja zasedanja porotnega sodišča pri deželnem sodišču v Trstu dne 9. marca, 2. junija, 14. septembra in 23. novembra.

Poroke, rojstva in smrti. Od 22. do 31. decembra 1907 se je v tržaški mestni občini poročilo 66 parov. Rodilo se je 196 otrok, in sicer 107 moških in 89 žensk; od teh 31 nezakonskih. Umrlo je 130 oseb, to je 65 moških in 65 žensk; od teh 33 izpod enega leta.

Štrajk vlagateljic v tiskarnah. Vlagateljice v tiskarnah so napovedale štrajk, ker niso tiskarne sprejele nekatere poboljške, ki so jih one zahtevale v svojem memorialu. Radi tega je včeraj izšel naš list nekoliko pozneje. Štrajk nadaljuje, razun v tiskarnah „Edinost“ in „Caprin“, ki sta dovolili zahtevane poboljške.

Tržaška mala kronika.

Poskus samomora. 23-letni mašinist Leopold P., stanujoči v ulici dell'Orologio, si je predsinočnjim malo pred 7. uro v gozdu pri „lovcu“ trikrat vstrelil z revolverjem v glavo. Prenesli so ga v bolnišnico. Ranil se je jako težko, vendar ne smrtnonevarno. Uzrok tega blaznega početja je neka nesrečna ljubezen.

Tat v brivnici. 38-letni sodar Andrej Čeroš, stanujoči v Rojanu št. 368, je prijavil včeraj na policiji, da mu je bila vkradena nova suknja, vredna 40 kron, v katere žepu je imel novčarko s tremi kronami drobiža. Bil je šel namreč k nekemu brivcu v ulici del Torrente. A ko ga je bil brivec obril in je on hotel oditi, ni našel več svoje suknje.

Ker ga je bil pretepel. Na zahtevo 24-letnega Ivana P., ki stanuje v ulici Antonio Canova, je bil predminolo noč aretovan 20-letni kočijaž Anton F., stanujoči v ulici Bergamasco. Anton F. je namreč Ivana P. v ulici del Salice prav pošteno naklestil, vsled česar ga je dal Ivan P. aretovati.

Smešnica. Resničen prigovor. Pivec: Pa je vendarle res, da se na svetu ničesar ne izgubi . . . . Spil sem vse vino iz moje kleti, zato imam pa sedaj rudeč nos!

Koledar in vreme. — Danes: Neža dev. muč. — Jutri: Vincencij in Anastasij muč. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoludne + 10° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Deloma oblačno. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. Stanovito vreme.

Društvene vesti.

Društvo „Narodni dom“ v Trstu sklicuje za petek dne 24. januvarja 1908 v gornjo dvorano restavracije „Balkan“ ob 8. uri in pol zvečer občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo pregledovalnega odseka. 5. Sklepanje o predlogu odborovem, **da se društvo razide.**

Za sklep o razidu društva treba glasom zadnjega odstavka § 12. društvenih pravil tričetrtinske večine in prisotnosti dveh tretjin vseh členov.

Z obzirom na to in ker se je moral občni zbor že trikrat odložiti radi nesklepčnosti, prosimo, da se vsi členi gotovo udeležijo tega občnega žbora.

Iz konsumnega društva pri Sv. Jakobu. Ker se bliža občni zbor tega društva in z njim spojena volitev novega odbora, vabljeni so vsi členi na tozadevno posvetovanje, ki se bo vršilo nocoj ob 8. uri v društvenih prostorih.

V imenu več členov: Miha Kresevič.

Darovi.

— **Dar za veliki ples Slov. planinskega društva.** Gospa Roža dr. Gregorinova je darovala 10 buteljk vina. Nadaljne darove vsprejema ista gospa. (Via Giorgio Galatti 18, II. nadstr.)

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greti nabralo se je v Rojanskem konsumnem društvu v veseli družbi 9 K 70 st. Srčna hvala vsem darovalcem, kakor tudi nabiralcem.

Družbi sv. Cirila in Metodija daruje zagriženec 1 K pod geslom: „Ven ljuliko iz pšenice!“ (Denar hrani uprava našega lista.)

Vesti iz Goriške.

x **Društvo za podporo odpuščenih kaznjencev** in njihovih nedolžnih rodbin za Goriško-Gradiščansko s sedežem v Gorici obstoji komaj poldrugo leto in dobiva tako malo podpore, da se je mislilo z zadnjim marcem tega leta raziti. Občni zbor je pa sklenil, da se bo vzdržavalo še do konec julija; ako do tega časa ne bo dobivalo veče podpore, se razpusti. Da bi doseglo veče zanimanje in podporo od vlade, dežele, občin, denarnih zavodov in posamičnikov izda nekako tiskano poročilo o svojem delovanju. Letni prispevek znaša le dve kroni. Društvu predseduje advokat dr. Ivan Vinci, podpredsednik je državni pravdnik Andrej Jeglič, ekonom Ivan Ferrario, tajnik namestnik državnega pravdnika dr. Rudolf baron Rinaldini, blagajnik Vincencij Čuk. —

Požar v borovih nasadih v povirski občini. Iz Povirja nam pišejo:

Na sv. Anton, 17. t. m. zvečer okoli 11. ure se je raznesel po Povirju glas, da gore borovci na Gabrku nad Brestovico. Dolga vrsta plamenov na vrhu imenovanega gorskega slemena je bila za vsakogar neovržni dokaz, da je ogenj v resnici v borovju in da se tudi krepko širi.

Vedno bolj proti vzhodu se je raztezala ognjena črta, ognjeni jeziki so segali vedno bolj v nasade. Ponočni čuvaji so sklicali vaščane, pri sv. Jakobu, mali cerkvici sredi vasi, začeli biti plat zvona, čemur se je kmalu pridružil še farni zvonik. Po par udarcih je bilo vse živo po vasi in kmalu po enajsti uri, oziroma ob 11 in tri četrt že so drveli nekateri k pogorišču, da bi omejili ogenj. Prvi so začeli buditi vaščane v Brestovici. Ogenj, tako lepo viden po Povirju, ni bil tukaj niti najmanj opažen. Gorelo je po vrhu Gabrka, vas pa leži v kotlini pod istim, da ni bilo možno od tam niti slutiti ognja.

Kmalu so začeli Brestovci ustajati in se splašeni vpraševali, kaj da je?

Nekateri so pograbili sekire, da bi sekali hore in tako omejili obseg pogorišča. Nekako o polnoči je pri pogorišču bilo vse živo.

Sreča v nesreči je bila, da ni pihala burja in da je semtertja ležal še sneg med drevjem in grmovjem. Prišedši na lice mesta smo našli, da je gorelo že brinje na občinskih pašnikih, med bori pa je semtertja krepko gorelo. Poznalo pa se je po osmojenem vejevju in upepeljeni travi, kod je divjal ogenj, predno smo prišli tja.

Kmalu je bil ogenj omejen. Z vejami v rokah so navzoči potlačili vsak poskus, da bi se ogenj še dalje širil in ravno tako so kmalu pogasili tudi med bori posamična pogorišča. Da bi ne začelo zopet tleti iz isker, ki so še vedno tlele, so ostali nekateri za stražo, dokler niso vse iskre ugasnile.

Bati se je bilo, da je ogenj prišel od Senodolj ter da je pogorel ves kompleks borovcev na isti strani. Kakor se je izkazalo, je bil ogenj omejen bolj na vrh hriba, kjer je opustošil vseeno lepo število mladih borov.

Sumi se, da je zažgal kak neprevidnež, ki je šel mimo in vrgel žigico ali svalčico v travo, ki je začela tleti.

To se je zgodilo pa zelo kasno, ker železniški čuvaji, ki so bili v službi do 10 ure in pol, niso videli nobenega žaru nad Gabrkom. Prvi ogenj je bil opažen šele ob 10. in tri četrt. Vsekako žalostno je, če pogori toliko dragocenih nasadov.

Nekatere vžigajo lokomotive, druge neznanci. Kras pa mora kljubu tisočem denarja kazati svoje gole vrhove, gola rebra.

Vsekakor je pametno in na mestu, da sade zdaj bore tako, da puščajo med njimi neobsajene steze, da se lažje omeja ogenj v slučaju požara.

Nekateri so sumili, da so kakšni potepuhi nalašč zažgali, da spravijo ljudi iz vasi in pri tem lažje oplenijo vas. Pa je vendar le prazen strah. Kmalu po eni uri je vse zopet spalo v gorkih posteljah.

Ugodno je bilo v tem slučaju, da je sijala luna za redkimi oblaki. Drugače bi ne ne bilo skoro možno hoditi po tisti goličavi, polni kamenja in globeli.

Tako nam je pomagal bog Eol, ker je zaprl mehe polne sape, nam je bila pa naklonjena tudi hinavska luna, tako oboževana od Amorjevih pristašev.

Udeleženec.

x **Strah pred Slovenci.** Ko so mestni očetje goriški doznali, da misli kupiti Pavletigevo hišo v Gosposki ulici slovenska tvrdka, bili so kar izsebe, stikali so glave skupaj in slednjič so prišli do zaključka, da mora omenjeno hišo brez pogoja kupiti občina. Največ se je prizadeval za to kupčijo stolni prošt, državni in deželni poslanec ter mestni svetovalec dr. Faidutti, za kar ima tudi tehten uzrok. On je namreč načelnik furlanske banke, katera ima tirjati večo svoto tvrdki pri A. Pauletig. Obdeloval je druge starešine neprenehoma, dokler se niso vdali in obljubili za hišo K 160.000, to je K 15.000 več nego je bilo dogovorjeno s slovensko firmo. Hiša sama na sebi je vredna k večjemu K 120.000.

Da bi mestni svet potrdil to preliminirano pogodbo, je bil sklican za petek zvečer v sejo, a se je ta s posebnimi okrožnicami odpovedala že popoludne. Za veljavnost takih sklepov je potrebna navzočnost najmanje tri četrtinske večine vseh svetovalcev, to je 18, in mora za predlog glasovati absolutna večina vseh svetovalcev, namreč 13. Ker je več teh nasprotnih takim kupčijam, ki le po nepotrebnem zadolžujejo mesto, bi se jih seje najbrže ne vdeležilo zadostno število ali bi pa proti glasovali. Da bi se najradikalnejši elementi ne blamirali, se je seja preložila na nedoločen čas. Ako mesto to kupčijo sklene, bodo davkoplačevalci goriški po veliki večini protestirali na deželni odbor, ker je mesto že itak črez glavo zadoljeno in ki financijelno nikakor ne more več iz zagate.

Takih brezmiselnih kupčij je mesto že več napravilo le radi tega, da bi se hiš ne polastili Slovenci, katere izigravajo Lahi sami, ko jim gre za dobiček. Tako se svoječasno Stabilevi dediči, ko so prodajali hišo na Travniku, v kateri je kavarna „Europa“, raztrobili, da jo prodajo Slovencem, mej tem ko v resnici ni mislila na to nobena slovenska banka niti ne noben posamičnik slovenski. Mestni svetovalci so šli ti izmišljeni govorici na led in kupili hišo z izposojenim denarjem za K 150.000, ki ne nese niti 2 od sto čistih dohodkov. Da, mestno gospodarstvo goriško je več nego — uzorno.

Imenovanje. Adjunk na moški kaznilnic v Gradiški Viljem Franke je imenovan nad zornikom ženske kaznilnice v Begunjah.

Vesti iz Istre.

V Dekanih je na občinskih volitvah tudi v prvem razredu zmagala stranka dosedanjega župana in sicer z 27 glasovi večine.

Tujci v Opatiji. Od 1. septembra 1907 do 15. januarja 1908 je prišlo v Opatijo 8280 tujcev. Od 9. do 15. jan. je na novo došlo 270 oseb. Dne 15. januarija 1908 je bilo navzočih 1313 oseb.

Vesti iz Kranjske.

Poštnemu in brzojavnemu ravnateljstvu v Trstu. — Z Unca pri Rakeku nam pišejo: V minolem letu se je pisalo v „Edinosti“ o ustanovitvi poštnega urada na Uncu, ali vsaj o uvedenju poštnega sela, ki bi dostavljal poštne pošiljatve v Slivcah, na Uncu in Ivanjemselu s poštnega urada na Rakeku.

In res je poštno in brzojavno ravnateljstvo ukrenilo potrebno, dovolivši, da se na

Pustite, da se igrajo otroci na

prostem tudi v mrazu. Paziti morate pa pri tem, da so mali v prvi vrsti dobro oblečeni, drugič pa da se jim pri vsej gorki obleki sluznice ne okužijo. Dajte otrokom vedno pristne F A Y - ove mineralne pastiljke, ker s tem ste otresli vso skrb, in prav veselje vam bo gledati, kako se mali igrajo v vsem mrazu, ne da bi jim to kaj škodovalo. FAY-ove pristne sodenke so na prodaj v vseh lekarnah, mineralnicah in prodajalnicah mineralnih vod. Škatljica stane K 1·25.

Pri kupovanju pazite na ponarejanja.

Glavna zaloga F. MELL - TRST

Trgovina s pohištvom Peter Jeraj Trgovina s pohištvom

ulica Vincenzo Bellini 13 ter vogal ulica Sv. Katerine

Pohištvo od navadne do najfineje vrste

in po jako nizkih cenah

Arturo Petruzzi pok. Ant.

kovač-mehanik za stroje in motorje

Tovarna štedilnih peči (SPARHERD)

TRST, ulica Fondares št. 10. TELEFON št. 971

BARVARNICA pralnica in čistilnica oblek na suho

CENE Z MERNE. Ulica Farneto 11. A. Boegan

Poulards, race, purani, štajerske kokoši. Racja mast. Slanine, maslo, konzerve. Dnevni dohodi. Cene jako zmerne. — Postrežba na dom.

Trst, ulica Campanile št. 15.

Angelo Lizza

slikar, dekorater, slika izveske itd., lakira

Trst — ulica Paduina št. 9

(vogal ulica Chiozza).

Vsprejema vsakovrstno dekoracijsko, umetniško delo. kakor sobe izveske in lakiranja.

Dr. Fran Korsano

specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ulici San Nicoló štev. 9

(nad Jadransko Banko)

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma štev. 13, II. nadst.

Giacomo Pellegina : :

Zavod za nikelovanje

Trst, ul. Stadion 10 (dvorišče)

Pozlačenje in posrebrnenje cerkvenih predmetov, svečnikov, poprave umetniških pred. metov in potrebščin za dela iz žolte medi

Denarna posojila v vsakem znesku, proti jamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja toliko na osebni kolikor na hipotekarni kredit, pod ugodnimi povračili. Hipotekarna posojila, v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na JOSIPA ZIDARIČ ulica della Caserma št. 14, I. nadst od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoludne.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Tesa št. 46.

Zaloge: Piazza Rosario štev. 1. Ulica Lazzaretto vecchio štev. 36.

Trajna zaloga pohištva: ulica della Sanità štev. 14.

Pisarna: ulica Lazzaretto vecchio štev. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 16-58. (Za informacije vprašati 6-70).

V pekarni in sladčičarni

VINKO SKERK, Trst via Acquedotto 15

in v podružnici via Miramar 9 se dobi vedno svež kruh, najfinejše moke, čokol ado, fina dezertna vina v buteljkah, raznovrstne biškote, tudi za čaj. Sprejme se naročila za torte in krokante. — SPECIJALITETA: PUSTNI KROFI.

Trgovina z manufakturnim blagom

ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11

Pokrivala iz povoščenega platna (incerate) za vozove, blago in živali.

Novi dohodi prešitih pogrinjal in vsakovrstnih pletenin.

Mlekarska zveza v Ljubljani

registr. zadr. z om. zav.

je začela poslovati in prodaja mlečne izdelke : : : :

svojih včlanjenih mlekarskih zadrug

kakor: sveže mleko, fino čajno maslo, različne vrste sira in pa jajca.

Pohištvo solidno in elegantno po zmernih cenah **Rafaele Italia**

TRST — Via Maloanton 7

Uncu ustanovi poštni urad, na čemer izrekamo temu ravnateljstvu svojo zahvalo.

Prosimo pa ob enem slavnoisto, naj izvoli ukreniti, da bi poštni sluga s tega urada dostavljal tudi strankam v vasi Ivanjselo, ki je oddaljena od Unca 10—12 minut. Kajti, če bodo tudi nadalje šolski otroci iz te vasi opravljali službo pismonoše, dogajalo se bo kakor doslej, da se je nemalokrat za grmi ali v poštnih jarkih nahajalo kosov raztrganih pisem. To je gotovo kričeča nespodobnost, ki more biti na veliko škodo strankam v gospodarskem in celo tudi moralnem pogledu, ki pa gotovo tudi ne povišuje ugleda poštne institucije in potrebnega zaupanja do nje med ljudstvom. Slavno ravnateljstvo prosimo tudi, naj se ob imenovanju poštarja na Uncu ozira na kompetente, ki imajo potrebno kvaliteto za vršenje te službe pri nas, sosebno pa, da bodo povsem nezavisni. Ravnateljstvo naj uvažuje te naše prošnje in želje, da ne bo pozneje neprijetnih pritožeb.

Tri častne nagrade za razstavo z geslom „Otrok“, eno po 100 in dve po 50 K razpisuje „Splošno slovensko žensko društvo“ za tri najboljše ilustracije slovenskih pravljic ozirom za tri najboljše, otroškemu pojmovanju primerne slike ali risbe, katerim je zajeta snov iz slovenskih pravljic, bajk ali narodnih pesmi.

Glede vposlanih umetnin bo razsojala posebna jury, ustanovljena iz slovenskih umetnikov, literatov in pedagogov.

Vse vsprejete slike in risbe se izlože na razstavi občinstvu na ogled in v nakup.

Slovenski umetniki naj blagovolijo vposlati svoja konkurenčna dela najkasneje do 15. maja brez podpisa ter naj predlože v zaprtem ovitku, na katerem je zapisano geslo, svoje ime in naslov. Isto geslo naj se zapiše tudi na zadnji strani slike.

Zabava in — velika nesreča na jezeru. Z Bleda smo prejeli: Vzlic solnčnim dnevom je jezero že skoro docela zamrznilo. Krasen dan 19. t. m. je privabil na Bled mnogo tujcev-drsalcev iz Trsta, Gorice, Ljubljane in drugod. Drsali in zabavali so se, da je bilo veselje. Neki drsalec, došel daleč od nekod z gor — ne vem, ali je hotel prekositi v drznosti vse druge sodrsalce, ali pa se je sramoval pred temi, ker je došel brez drsalnic na led. in se je menda manj razumel v tem športu nego drug, — se je daleč odstranil od drugih ter tam sam za-se uganjal burke po ledu. Bil je pa prekorajžen ter je predaleč zašel na negotov led in — o joj! — zmanjkalo mu je tal pod nogami. Pogreznil je. Ni pa izgubil zavesti, in ker zna dobro plavati, držal se je na površju ter pred seboj razbijal led v smeri proti obrežju. Takoj se je zbralo mnogo gledalcev ob jezeru. Ker se je zgodila nesreča blizu pritoka in je tam deloma še brez ledu, deloma pa le tenak led, skočili so trije veslači v čoln ter naglo veslati proti kraju nesreče. Morali so si tudi pred seboj delati pot v ledu. Priveslali so in srečno rešili ponesrečenca še živega, dasi že močno izmučenega; kajti bil je kakih 25 minut v vodi. Prepeljali so ga na obrežje ter prenesli v bližnjo hišo na gorko. Preiskali se ga a niso našli pri njem nikakih dokumentov in nikakega znamenja, iz katerega bi mogli določiti njegovo identiteto. Niso mu pa podelili nikake prve pomoči in tudi zdravnika niso pozvali, da, celo niti v postelj ga niso spravili, pač pa so ga — kruti njegovi rešitelji — odrli na meh.... Bil je namreč — divji kozel!! Opazovalec.

Nov državni most čez Savo pri Kranju so začeli teh dni graditi.

Novo sokolsko društvo v Ljubljani. Kranjska deželna vlada je potrdila pravila Telovadnemu društvu Sokol III. v Ljubljani. V Ljubljani bodo sedaj tri sokolska društva.

Volilno gibanje. Priprave za volilni boj, ki se v kratkem prične povodom deželnozborskih volitev, le počasi napreduje; pri obeh merodajnih strankah se vrše priprave sedaj še za kulisami. Za Ljubljano je shod zaupnikov narodno-napredne stranke določil kot kandidata dr. Tavčarja in dr. Trillerja. V nedeljo pa je bil v Novem mestu shod narodno-naprednih volilcev, ki so za dolenjska mesta kot svojega kandidata soglasno proglasili bivšega svojega državnega poslanca I. Plantana. V Idriji kandiduje urednik „Učiteljskega Tovariša“ Engelbert Gangl. Narodno-napredni kandidati za ostale skupine še niso določeni.

Slovensko gledališče v Ljubljani. V ljubljanskem slovenskem gledališču se v kratkem uprizori drama priljubljenega našega pisatelja Fr. K. Meška „Na smrt obsojeni“. Dejanje se vrši na Koroškem ter prikazuje kulturni in politični boj koroških Sjovencev.

Spominski večer Gregorčiču. Poroča se nam iz Ljubljane: V veliki dvorani „Narodnega doma“ priredila je v nedeljo zvečer „Glasbena Matica“ spominski večer omiljenemu slovenskemu liriku Simonu Gregorčiču. Kakor običajno vse prireditve „Matice“ uspel je sijajno in to v gmotnem kakor tudi umetniškem oziru.

V vznešenih besedah očrtal nam je prof. dr. Ilešič izredni pomen Simona Gregorčiča v slovanski literaturi. Žel je zasluženo hvalo. Potem pa se je vršil pod spretnim vodstvom Hubadovim pevski koncert, pri katerem je sodeloval pevski zbor Glasbene Matice, kot solista pa Ernest vitez Cammarota in Bogdan pl. Vulaković iz Zagreba. Besedilo vseh pevskih točk je S. Gregorčičevo; osem točk je bilo novih, nalašč za to prireditdv pripravljenih. Pripravili so jih Risto Savin, Jakob Aljaž, Hugolin Sattner, Josip Michl, Anton Förster in Emil Adamič.

Mnogobrojno občinstvo je posamezne točke sprejelo z navdušenim aplavzom ter je zlasti Försterju in Aljažu prirejalo burne ovacije. Čisti dobiček koncerta je namenjen fondu za Gregorčičev spomenik. Prihodnjo nedeljo ob petih popoldne se ponovi koncert v dvorani hotela „Union“.

Društvo zdravnikov na Kranjskem. Na izrednem občnem zboru dne 18. t. m. se je izvršila volitev novega odbora; izvoljeni so bili: predsednikom primarij dr. Gregorič, podpredsednikom prof. dr. pl. Valenta, tajnikom dr. Dergani; blagajnikom dr. Krajc; knjižničarjem dr. Rus; odborniki: dr. Tičar, dr. Zajec in dr. Lapajne.

Vesti iz Štajerske.

Odvetnikov v Mariboru je 14, od teh 10 Nemcev in 4 Slovenci.

Dolgovi mesta Gradec so znašali koncom leta 1907 — 23,766.891 kron.

Vesti iz Koroške.

Iz Malnica dne 18. januvarja: Dne 12. januvarja se je vršila tu slovenska plesna zabava, kakoršnje še ni bilo tu. To je bila prva prireditev, ki je imela popolnoma slovensko lice. Veselični prostor je bil odičen s zastavami in venci. Na visokem mlaju vihra še danes slovenska trobojnica. Vsi tukajšnji zavedni Slovenci izrekamo zasluženo najprisrčnejo zahvalo gospodu Franu Grosserju, ki se je mnogo trudil za lepo okrašenje. On se je sploh mnogo brigal, da je bilo vse čim lepše prirejeno. Vspodbujal je rojake za prireditev te veselice. Njegova zasluga je tudi, da smo si naročili dva slovenska dnevnika. Zato mu kličemo: Bog naj ga poživi! Hvalo izrekamo tudi gospodu gostilničarju Antonu Stibilu.

Razne vesti.

Jubilej in spomenik Kalvinu. V Ženevi proslavijo leta 1909 jubilej verskega reformatorja. O tej priliki mu postavijo v mestu primeren spomenik.

MALI OGLASI.

Meblovana soba z lepim razgledom se odda v najem v ulici Giulia štev. 73, V. nadstropje. 57

Šivilja izvršuje hitro najelegantneje obleke po zadnjih uzorcih od gld. 2·50, naprej. Ulica Bosco 12, vrata 10. 90

Na prodaj dve hiši tu v sredini mesta z dobrimi dohodki in stavbeno zemljišče na Greti, jako lepa pozicija, glavna cesta. Cena ugodna. Več pove „Ins. odd. Edinosti„. 93

Ugodna prilika. Prodajo se novi Singerjevi šivalni stroji, kupljeni na dražbi. Triletna garancija. Cena gl. 32·— ulica sv. Caterina 9. Dvorišče, skladišče 1. A. 38

Koča lesena, velika, dobro sestavljena se proda. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 92

Naznanjam slavnemu občinstvu, da imam odprto gostilno cel pustni čas vsako nedeljo do 2. ure popolnoči. Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen obisk HENRIK KOSIĆ gostilna „Pri stari Breskvi“, ulica Beledere štv. 16. 12

Ljudska kuhinja blizu Lloydovega arzenala se takoj proda pod ugodnimi pogoji. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 95

Išče se sobarica in kuharica za družino štirih oseb. Naslov: BILOSLAVO, Fabio Severo štev. 20, II, nad. 97

Radi preselitve prodasta se 2 šivalna stroja in eno kolo. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 96

Oddasta se v najem 2 stanovanji: soba kuhinja in sobica za kron 17 mesečno; kuhinja, soba, dve sobici kron 22 mesečno Kolonja 175, nasproti pekarne. 98

Gumijeve cevi. — in neprodirno blago.

„OLLA“

priznan kakor najboljša in neprekosljiva vrsta vseh gumijevih higijeničnih predmetov in ribjih metarjev
— DVOLETNA GARANCIJA —
M. Gál — Trst, Corso 4.
Pošiljatve po gld. 2, 3, 4, 5.
Delalnica pasov, klinih pasov, elastičnih nogavic, obvez, ravnodržajev, bergelj in bidet. Irigatorji od gl. 1·20 naprej. Termometri za vročino K 2, nav. K —·50.

Grand Restaurant Milano
TRST, ulica Stadion štev. 10
Danes zvečer velik koncert
pri katerem svira vojaški orkester.
ZAČETEK OB 8. ZV. Ustopnina 20 stot.

Električno vpeljavo
izvršuje
Franjo S. Dalsasso
TRST
ulica S. Spiridione štev. 6

Prilika!! Okoristite se!!
V ulici Beccherie štev. 3
najdete v veliki izberi
okvirje vsake vrste in delalnico
za povečanje fotografij
po najnižjih cenah.

HOTEL
Pri zlatem jelenu
v GORICI.
Ugodna lega sredi trgovskega dela mesta. — Nad 40 na novo opremljenih sob. — Velik jedilni salon, stekleni salon, obširen vrt, veranda, klubove sobe, kegljišče. Izborna kuhinja. — Plzensko in Puntigamsko pivo. -- Raznovrstna namizna vina in v butelkah.
Za preč. duhovščino separatna soba na razpolago.
Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča udani **A. DEKLEVA.**

BOGOMIL PINO
bivši urar v Sežani
ima svojo novo
prodajalnico ur
v TRSTU
ulica Vincenzo Bellini štev. 13
nasproti cerkve sv. Antona novega
Prodaja ob priliki novoletnih praznikov ure,
vsakovrstne verižice po pravih tovarniških cenah.

Podpisani sem v ulici Laz karetto vecchio štev 19 na voglu ulice San Giorgio otvoril
ZALOGO VINA
za domačo rabo, pridelek iz mojih vinogradov v Bolu (otok Brač) in ga prodajam v sodčkih in steklenicah. Ze sam kraj Vam zagotovlja, da je kakovost najboljša. Da zamorem cenjenim odjemalcem jamčiti za pristno vino, sem sklenil, da ga dobivam v originalnih sodčkih naravnost iz mojih kleti v Bolu in da ga tako razpošiljam tudi na stanovanja.
Za krčmarje in gostilničarje primerne cene.
V nadi, da mi počastite z Vašo naročbo beležim se najdanejo
IVAN CVITANIĆ.

Vittorio Valdevit
Delalnica pohištva v modernem kroju
za sobe in kuhinje.
Izdelje priprave za prodajalnice od zunaj in znotraj in dela za stavbe
TRST — ulica Valle št. 8.

Hočete se prepričati?
obiščite velika skladišča
Marije vdove Salarini
Ponte della Fabra 2 (vogal Torrente). | ul. Poste Nuove 8 „Alla Cittá di Londra“
Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuhi in raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški). **Specijaliteta:** blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

VERA je najbolja tinktura za lase. V isti ni nikakih škodljivih stvari.
Dobi se plavolaso, kostanjevo, črnikasto, črno barve.
Steklenica 3·— K v odlikovani lekarni PRENDINI
Pošiljatve po poštnem povzetju.

BONIVENTO & Comp. Artistično - kromolitografični zavod I. reda
TRST, ulica Tiziano Vecellio št. 4. — Tel. 19-97.
Sprejema vsakovrstna trgovinska dela, reklamne lepake, naslove, napisne listke itd. in jamči za perfektno in lepo izvršitev.
Poseduje stroj povsem nov in najnovejega zistema.

A. Millovatz
mehanična delalnica
Trst — ulica del Trionfo 1
izvršuje vsakovrstna
kovaška in mehaniška dela
kakor tudi nikelovanja.

Tvrdka z lesom **EMILIO SEGRÈ**
v Trstu
je odprla sledeče podružnice: Riva Pescatori štev. 8 (vogal ulice Annunziata) in Ulica Scorzeria štev. 14 (vogal ulice Parini) kjer se dobi bogata izbera
koroškega lesa po konkurenčnih cenah.

Virgilio Cisilino
TRST, ulica Barriera vecchia 4
Velika izbera
igrač, drobnarin, srajc, ovratnikov, zapestnic, ovratnic, parfimov itd.
po konkurenčnih cenah.

ZALOGA POHIŠTVA TOVARN
MIZARSKE ZADRUGE
v GORICI-SOLKAN
TRST VIA DEI RETTORI 1 (ROSARIO)
PALAČA MARENZI
TELEFON N. 1631
PODRUŽNICE: SPLJET, REKA

FRANCESCO S. DONATI
elektrotehnik
TRST, ulica dell' Acquedotto St. 25
Autorizovana elektrotehnična delalnica s priseljano
mehanično delalnico
Sprejema vpeljavo električne razsvetljave, zvonov, telefonov, strelovodov, kakor tudi mehanična dela, ki so v zvezi z elektrotehniko, kakor poprave dinamičnih motorjev in preosnove svetilnik kakeršnega si bodi sistema.
Cene jako zmerne in izvršitev popolna.

HOTEL BALKAN 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji Cene zmerne. *Počkaj & Kögl.* **HOTEL BALKAN**